

Бирократске регулативе Европске уније често изгледају као да се косе за здравим разумом, а код нас је као симбол европских апсурда постао познат пропис о изгледу и величини краставца који може да се продаје у ЕУ. Евробирократија регулише целокупну област производње хране, у чијим оквирима је такође строго прописано држање и узгој домаћих животиња. Свима који се тиме не баве ова правила често звуче неразумљиво, чак и комично, док се прописи правдају жељом да животиње намењене људској исхрани током свог (углавном кратког) живота не подлежу никаквом мучењу и стресу.

У складу с том праксом, од 1. јануара ове године у ЕУ је на пример започело спровођење прописа о држању кокошака носилца, којим се забрањује да оне буду у обичним кавезима, већ морају бити у онима са гнездима и шипкама за седење, који имитирају природно окружење и који треба да имају површину од 750 квадратних центиметара. Европски прописи узгајања живине подразумевају да се кокошке држе у кавезима у којима, између осталог, могу да оштре кљун.

Прописи за држање на пример свиња су још строжи. Они буквално у сантиметар прописују колико простора свака врста свиње мора да добије, каква мора да буде површина пода, ко-ли-ко јако мо-ра да је осве-тље-ње, и ко-ли-ко де-ци-бе-ла сме да бу-де бу-ка. Регулатива ЕУ предвиђа да се традиционални обори за прасне крмаче не смеју користити, а они су већ забрањени у Великој Британији и Шведској, због захтева група за заштиту животиња, које наиме истичу да су ти обори у којима се крмаче држе толико уски да оне не могу ни да се окрену или остваре везу са другим свињама. Закон зато предвиђа да се супрасне крмаче чувају у групи, а не као досад појединачно, а крмаче са прасићима требало би да се држе у специјалним кућицама, на пашњаку ограђеном електричном оградом или у простору у оквиру фарме.

Правила ЕУ предвиђају смањење броја свиња по јединици површине, што подразумева пашњачки начин чувања свиња са монтажним надстрешницама. Узгајалишта треба да

Пилећа и свињска срећа

Пише: Александар Костић
уторак, 04 септембар 2012 07:19

буду уредна и чиста, животиње морају да лежу и устају нормално и да им буде омогућено да виде остале животиње. Свиње морају да добијају довољну количину сламе, дрвета, печурака и осталих материјала којима ће задовољити своју потребу за „истраживање и манипулацију“. Та-ко-ђе је овим пра-вил-ни-ком де-фи-ни-са-но и да се сви-ње мо-ра-ју хра-ни-ти нај-ма-ње је-дан-пу-т днев-но па и то да њима мо-ра би-ти на рас-по-ла-га-њу ма-те-ри-јал, од-но-сно пред-мет за за-до-во-ље-ње њи-хо-вих „ето-ло-шких по-тре-ба“. Све мере треба да буду предузете да се умањи агресивност у групи, а младе животиње морају да добију и простор и да побегну и да се сакрију од осталих животиња. Ако дође до већих сукоба међу животињама, узгајивач мора да истражи узроке и предузме мере да се то убудуће избегне, а законодавац за то препоручује давање свињама довољно сламе или неког другог материјала којим ће се занимати.

Инсистирањем на свињским и пилећим правима европски законодавци заправо покушавају да ублаже тешке последице индустријског гајења животиња, које се на великим фармама гаје у веома суровим условима. Начин на који ове несрећне животиње живе, поред осталог, изазива озбиљне поремећаје у њиховом понашању, па је тако код пилића примећен и канибализам, а код свиња, које природно имају велику потребу за кретањем, због недостатка простора је уочено велико повећање агресивности. На фармама се стога често дешава да фрустриране свиње једне другима гризу и једу репове и уши, а као решење тог проблема евробироократија је несрећним животињама поред прописа, понудила и – играчке. Наиме, према прописима за гајење усвојеним 2008, који су обавезни за све чланице од ове године, да би спречиле изливе свињског насиља, поред осталих мера, узгајивачи животињама морају да дају играчке којима би се оне занимале, или ланце које би гризле уместо комшијских репова.

С обзиром на апсурдност појединих прописа, попут оног са играчкама, многи европски фармери имају тешкоће у њиховој примени, а неке сиромашније државе чланице ЕУ се још нису прилагодиле новим правилима. Пошто Србија хрли ка ЕУ она је 2010. године усвојила Закон о добробити животиња, који такође прописује начине држања животиња, додуше не толико детаљно као ЕУ, и који се за сада не спроводи. Традиционално узгајање кокошака није доведено у питање, пошто правила важе само за велике произвођаче, који имају више од 350 кокошака, али зах-те-ви ко-ји се пред велике узгајиваче по-ста-вља-љу тра-же велика фи-нан-сиј-ска ула-га-ња. Према неким проценама, велики домаћи узгајивачи би за прилагођавање ЕУ стандардима морали да уложе око 80 милиона евра, а како су многи већ задужени, нови кредити би им били додатни камен око врата. До тада, јаја ће моћи да продају само на домаћем тржишту, а

Пилећа и свинска срећа

Пише: Александар Костић
уторак, 04 септембар 2012 07:19

слични проблеми се јављају и код осталих великих узгајивача осталих домаћих животиња.

Наизглед бесмислени прописи којима се ми лаици смејемо, прекривају заправо озбиљне финансијске интересе. После ступања на снагу у јануару ове године правила која забрањују гајење кока носилца у мањим кавезима у Европи је дошло до наглог скока цене јаја. У неким земљама, као што је Чешка, цена је чак удвостручена. Такође, према проценама, број свиња у ЕУ ће се смањити због поштравања закона о њиховом гајењу, за око десет одсто, што ће према предвиђањима довести до несташица и великих скокова цена. Квалитет хране коју једемо заиста зависи од начина узгоја домаћих животиња, али, с обзиром на правац којим се креће пољопривредно законодавство у Европи, изгледа да ће, што животиње буду "срећније", грађани бити несрећнији.